

ILEANA MĂLĂNCIOIU

POEZII

editura
VITRUVIU

ILEANA MĂLĂNCIOIU s-a născut la 23 ianuarie 1940, în comuna Godeni, județul Argeș. Este licențiată în filosofie a Universității București, promoția 1968.

- A debutat în 1965 în revista „Luceafărul”. În 1975 și-a luat doctoratul cu o teză despre tragic.
- A fost redactor la Televiziunea Română, la revista „Argeș”, la studioul „Animafilm” și la revista „Viața Românească”. După 1989 a fost redactor-șef adjunct la „Viața Românească” și redactor-șef la editura „Litera”.
- CĂRȚI DE POEZIE: *Păsărea tăiată*, 1967; *Către Ieronim*, 1970 (Premiul revistei „Argeș”); *Inima reginei*, 1971; *Crini pentru domnișoara mireasă*, 1973 (Premiul Academiei); *Ardere de tot*, 1976; *Peste zona interzisă*, 1979 (Premiul Uniunii Scriitorilor); *Sora mea de dincolo*, 1980; *Linia vieții*, 1982 (Premiul Asociației Scriitorilor din București); *Urcarea muntelui*, 1985 (Premiul Uniunii Scriitorilor).
- ANTOLOGII: *Poezii*, 1973; *Cele mai frumoase poezii*, 1980; *Ardere de tot*, 1992 (în seria „Poeți români contemporani”).
- REEDITĂRI: *Sora mea de dincolo*, 1992 (Premiul „Urmașii Văcăreștilor” pentru cea mai frumoasă carte de poezie); *Urcarea muntelui*, 1992 (ediție revăzută și adăugită).

3 febr 98.

ILEANA MĂLĂNCIOIU • POEZII

29 apr 98.

1 iul 98.

14 iul 98

280

6 iul 99

31 mai 2002

18 febr 2004

5.04.

260

POEZII

director Mircea Ciobanu

coperta Ileana Procheș • consilier editorial
Ileana Călina Marcu • redactor Maria Graciov

© Editura Vitează
ISBN 973-9519-7-8
1996

COLECȚIA DE POEZIE ROMÂNEASCĂ
ÎNGRIJITĂ DE MIRCEA CIOBANU

director Mircea Ciobanu

coperta Ileana Procheș • consilier editorial
Ioana Călina Marcu • redactor Maria Graciov

© Editura Vitruviu
ISBN 973-97343-7-5

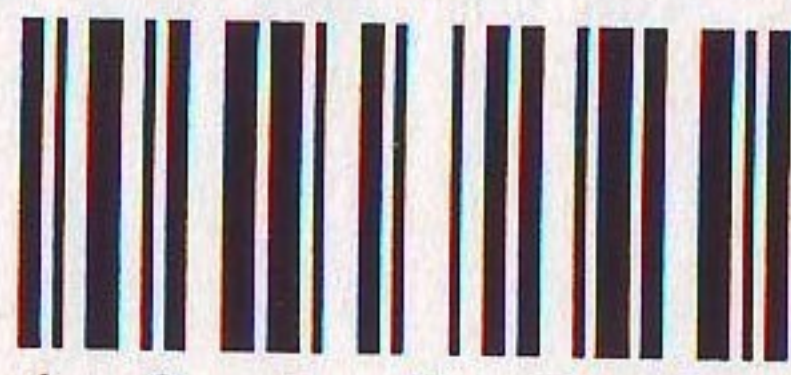
ILEANA MĂLĂNCIOIU

POEZII

Editura Vitruviu
București
1996

B.J.A.

4 3 5 5 6 8

Să mi se ia pentru o vreme timpul,
 Să rămân suflet n'atît,
 Să plîng cum plîng sufletele nîpune
 Cînd li se face urît.

Să mi se lase amintirea că am fost
 Timp n' suflet odată,
 Să mi se lase alinul vinei mele
 Şi dreptul de-a fi îndreptat.

Să-mot în marea Lui cea mare
 Şi să mă-nfricoşez înotul,
 Sui cînd mi e uol să fiu n'altă tîrî
 Şi-apoi să cred că ei pierit eu totul.

Să nu îmi fie clar cuvîntul Lui,
 Să-merec nă-l afla n' nă-mă-nspăimînt
 Să mi se lase toată în doli ale
 Pe ceri am avut-o pe pînă.

Nr. 127

435568

DRUM

Mă-ndrept pe drumu-ntunecat anume
 Să nu-mi văd boii tineri şchiopătînd;
 Le-au intrat potcoavele-n copite
 Şi se tem s-atingă de pămînt.

Din cînd în cînd îmi îngenunche-n jug
 Şi fiindcă n-am tărie să-i îndemn
 Se uită blînzi şi se ridică singuri
 Şi pleacă amîndoi ca la un semn.

Şi doar la miezul nopţii îi opresc,
 Dejug pentru o vreme şi rămîn,
 Lătrată de toţi cîinii mahalalei,
 La poarta potcovarului bătrîn.

Le iau pe rînd picioarele în braţe
 Şi îi apăs cu palma pe copite
 Să ştiu pe care parte-au şchiopătat
 Şi să le-acopăr oasele tocite.

Bătrînul trece cuiele prin foc,
 Le potriveşte bine şi le bate
 Şi cînd se strîmbă şi ajung în carne
 Le scoate înapoi însîngerate.

Apoi le-ndreaptă și le bate iar,
Mă-ntreabă unde merg și cine sînt
Și ca să știe de-am să pot ajunge
Îi pune să se sprijine-n pămînt.

M-ajută să-i înjug și să-i pornesc,
La început încet și șchiopătînd
Și cîinii ne mai latră o vreme și ne lasă
Și rănilor se vindecă mergînd.

STURIONII

Urcă sturionii la izvoare...
Ce limpede e apa care-i petrece,
Și cum le cresc înotătoarele în ea
Pînă se face rîul vîlcea!
Și cum cresc mai departe înotătoarele
Pînă le sprijină-n maluri să oprească izvoarele!

Trec sturionii de izvoare...
Intră în piatra seacă de după ape
Și piatra crește,
De parcă muntele ar respira
Adînc prin branhiile unui pește.

Vin ploile prin stîncile roase,
Ca printr-un puternic schelet,
Și se vede din depărtare
Cum își desfac ei trupul dinadins
Să li se scurgă icrele în mare.

Nu vă-ngroziți cînd pietrele trosnesc
Și dacă vi se rup de sub picioare,
Ca oasele de pește călcate din greșeală,
Să știți că vă aflați lîngă izvoare.

Beți apele acestea cu icre cu tot,
Să simțiți cum vă urcă sturionii prin trup —
E un loc unde sîngele nu-i mai încape —
Cînd le-or țîșni înotătoarele prin voi
Vă veți putea împotrivi oricăror ape.

ÎNTOARCERE

Caut făina răspîndită-anume
Să-mi știe dorul drumul înapoi,
Mi-a pocnit sub ploaie felinarul
Și mă luminează iarăși piatra
Scăpărată în copitele de boi.
Scîrțîitul roților încurcă
Barba tatei sprijinită-n piept,
Juncii aplecați sub greutate
Se împleticesc pe drumul drept.
Fulgerul a înroșit resteul
Și le arde blana de la gît,
Biciul s-a-nnodat în crucea nopții,
Dar ei fug de drag și de urît.
Tunetul îmi zguduie căruța,
Porumbelul priponit se zbate
Și rupîndu-și sfoara-nsîngerată
Zboară iar cu coviltiru-n spate.
Parc-am luat neliniștea din Vlașca
Pentr-un coș de mere burdușite
S-o ascund în casa părintească
Și de zece ani cîți sînt de-atunci
Umblă șesul să mă urmărească.

Mă uit prin ceață și încerc să te văd
Cerul meu de cristal,
În care îngerul păzitor șade ca pruncul
În spirt, la spitalul municipal.

Vin învățăceii și se uită la el cu lupa,
Încearcă să afle de ce îl port
În cap, așa cum l-aș purta în pîntec
Dacă nu ar fi mort

De moarte bună. Vin învățăceii
Și-ncerc să iau totul de la-nceput
Și învăț de la ei cum este cu îngerul meu
Pe care abia l-am născut

În ceața asta întunecoasă și rece,
În care toate lucrurile sînt
Îngropate de la bun început
Și în cer ca și pe pămînt.

Nu mai unul, doi, trei, patru, cinci
S-au suit în pomul stingher
Înșipt în inima acestui cîmăș
Și se uită la mine din cer.

Din nou vidul de putere, din nou
Vidul acela pur și simplu care tot crește
Și-n ceruri în urma căderii noastre,
Din nou șarpele blestemat care se tăvăleşte

În fața femeii și așteaptă să fie strivit
Cu-aceeași patimă și-aceeași disperare,
Din nou coasta bărbatului din care a fost ea făcută
De însăși mîna Lui și ne apare

Deasupra celorlalte coaste rupte,
Peste pămîntul negru, proaspăt săpat,
Din care ne-am dezgropat unii pe alții
Și în care ne-am îngropat

Din nou între noi, cu mult mai adînc,
Așa, fără nici un fel de motiv,
Sau fiindcă oricum eram îngropați de la sine
Aproape definitiv.

ÎN OGLINDA MEA ABURITĂ

Totul a fost pregătit, moartea își spală părul
Și îl piaptă în oglinda mea aburită
Din care argintul începe să curgă,
Cineva cascade gura să îl înghită

Dar nu reușește, cineva cascade gura
În care lumea ar putea să încapă
Cu imaginea ei cu tot și mi-e frică
Să intru din nou în această apă

Tocmai acum moartea își spală părul
Și îl desparte printr-o cărare dreaptă
Care taie în două tigva ei asimetrică
Și oglinda în care m-așteaptă.

ÎNTR-O AȘTEPTARE APĂSĂTOARE

Azi nu mai scriu versuri, nu mai visez,
Nu mai tremur, nu mai plîng, nu mai sînt,
Într-o așteptare apăsătoare m-am îngropat
În mine însămi ca într-un mormînt.

Coboară un înger în el și mă caută,
Nu mă găsește și crede că-am înviat,
Doamne, cît de naivi sînt și îngerii ăștia
Care de-atîta vreme nu au aflat

Că nu învie morții, e în zadar (copile),
Oricîtă speranță, oricîtă îndoială, oricît
Ar plînge mironosițele în acest cimitir
În care mi s-a făcut urît

Să tot ascult plînsul lor care nu se mai termină,
Să tot încerc să ies din acest noroi,
Să tot dau la o parte lespedeza asta grea
Pe care nu știu cine o pune înapoi.

SUMAR

Drum, 5 • Sturionii, 7 • Întoarcere, 9 • Rugă, 10 • La moară, 11 • Pasărea tăiată, 12 • Mărturisire, 13 • Au să rămînă plopîi, 14 • Cioica, 15 (din vol. **Pasărea tăiată**, 1967) • Cîntecul cucului, 16 • Nașterea cerbului, 17 • Boul jupuit, 18 • Obicei, 19 • Ursul, 20 • Păpușarul, 21 • Apa de pe valea noastră, 22 • Gheorghe cu roata, 23 • Jertfirea mielului, 24 • Aurelian, Împăratul, 26 • Doarme Ieronim, 27 • Noapte aproape albă, 28 • Către Ieronim, 29 • Apa morților, 30 • Asemenea ielelor, 31 • O aripă de vrabie, 32 (din vol. **Către Ieronim**, 1970). • Cîntec, 33 • Fiul lui Ieronim, 34 • Calea, 35 • În fața muntelui, 36 • Inima reginei, 37 • De frică, 38 • Fericită să fii, 39 • Mă aud plîngînd, 40 • Ochiul tău cel bun, 41 • Talismanul, 42 • Ca ochiul moartei tale, 44 • Fîntînă, 45 • Noapte albă, 46 • Spiritism, 47 • Eden, 48 • Ținut, 49 • Cîntec de păsări, 50 • Trece-re, 51 (din vol. **Inima Reginei**, 1971) • Răpirea, 52 • În lumina, 54 • Din două părți, 55 • Albastru e bobul de nisip, 56 • O, dacă aș mai putea, 57 • Iubitule și dacă noi, 58 • Otrăvirea mielului, 59 • Să topim ceara, Ierodesa, 60 • Cu arcuî întins, 61 • Crini pentru domnișoara mireasă, 62 • Visul calului alb, 63 • Nunta, 64 • Mireasa e bolnavă, 66 • Vertebra, 67 • Poate nu este el, 68 • În fiorduri, 69 • Dar nu, 70 • Și dacă, 71 (din vol. **Crini pentru domnișoara mireasă**, 1973) • Arată-mi-te acum, 72 • Urci încet, purtat de roata, 73 • Iar mă-ndepărtez de tine, 74 • Și totuși, cît aș vrea, 75 • Un cîine, 76 • Piramida,

77 • Lumină pînă foarte departe, 78 • Calea, 79 • Știu c-am să vin cîndva, 80 • Trecem tăcuți, 81 • Ningea pe trupul, 82 • Pastel, 83 • Ci iarăși viitorul, 84 • De-am trece, 85 • De spaima unei clipe, 86 • Dorință, 87 • Extaz, 88 • Ultima amintire, 89 • Cineva bate cuie într-un stejar, 90 • Am un șarpe în os, 91 • Se arătase lumea, 92 • Restul este tăcere, 93 • Ci iarăși mă tem, 94 • Pastel, 95 (din vol. **Ardere de tot**, 1976) • Cîntec de bucurie, 96 • Ca o pasăre albă, 97 • Resurse de liniște, 98 • Pact, 99 • Am început să aștept, 100 • O caleașcă trasă de fluturi, 101 • Luasem forma unui fluture, 102 • Erai cruce, vulture, 103 • Daniel, 104 • Monumentul, 105 • În drumul furnicilor, 106 • Bufonul, 107 • Cucuta, 108 • Scoteam apă, 109 • Pe cînd călătoream, 110 • Adulmecînd lumea, 112 • Încă un ceas, 113 • Șarpele, 114 • Domnul Arthur, 115 • Joc, 116 • Rugă, 117 • Iubitule și dacă sufletele noastre, 118 • Ghetsimani, 119 • Revelație, 120 • Undeva deasupra, 121 (din vol. **Peste zona interzisă**, 1979) • Ce vesele cîntece, 122 • Vis și realitate, 123 • Sora mea, împărăteasa, 124 • Nu te-ai dus de tot, 126 • M-ai privit îndelung, 127 • Ceasul, 128 • M-așteptasem să fii numai tu, 129 • Ca niște simple bijuterii, 130 • Atunci am înțeles, 131 • Cîntai fals, 132 • Așteptare, 133 • Stăteau chiar la masa aceea, 134 • Rochia ta roz, 135 • Lăsați iarbă să crească pe ea, 136 • Îți crescuse părul, 137 • Ajunsesem la ea, 138 • Așezată alături de tine, 139 • Va veni o vreme, 140 (din vol. **Sora mea de dincolo**, 1980) • Cîntec de primăvară, 141 • Îmi iau în palme capul, 142 • În lumina crudă a iernii, 143 • Pastel, 144 • În creierul meu, 145 • Cer senin, îmbietor, 146 • Părul lui Samson, 147 • Aveți grijă, 148 • Deșert, 149 • Undeva în Ardeal, 150 • Calul, 151 • Vizită, 153 • Chiar așa, 154 • Legendă, 155 • Mi s-a întins o mîină, 156 • Turnul Babel, 157 • Peste acest nisip, 158 • Fortepiano, 159 • Acord final, 160 • Atîta doar, 161 • Pradă visului meu, 162 (din vol. **Linia vieții**, 1982) • Coșmar, 163 • Îngropați în picioare, 164 • Veți spune că totul s-a terminat, 165 • O crimă săvîrșită pe strada principală, 166 • Nu pot să mă plîng, 167 • Rugă, 168 • Pastel, 169 • Trecuse miezul nopții, 170 • O aură de ger, 171 • În multe feluri poate să vină,

172 • Seninătate, 173 • Dormeam lîngă-acel munte, 174 • Aș putea să mă bucur, 175 • Îngerul morții, 176 • Cimitirul vesel, 177 • O altă zi, 178 • Căldurile verii s-au dus, 179 • Pastel, 180 • Un aer greu, 181 • Gînduri aiurea, 182 • Acesta e capul meu, 183 • Pastel, 184 • Aș fi putut să vin, 185 (din vol. **Urcarea muntelui**, 1985, 1992) • Cu morții nu te mai poți juca, 186 • Spune-mi tu, tată, 187 • Pastel, 188 • Întoarcere, 189 • Coșmar, 190 • Liniște, 191 • Cu spaimă și cu întristare, 192 • Coșmar, 193 • Eram o familie, 194 • Totul mă oprește să strig, 195 • Din nou în piața pustie, 196 • Melancolie, 197 (din vol. **Ardere de tot**, seria Poeți români contemporani, 1992) • Între cele șapte mii de războaie, 198 • Mă uit în sufletul tău, 199 • Răscumpărare, 200 • Un punct de sprijin, 201 • Singură în noapte, 202 • O zi senină, 203 • Din cerul verde-albastru, 204 • Rufeale morților, 205 • Mă uit prin ceață, 206 • Din nou vidul, 207 • În oglinda mea aburită, 208 • Într-o așteptare apăsătoare, 209 (inedite)

O bancă dinamică
pentru parteneri dinamici!

• BANCOREX, înființată în 1990, este o bancă comercială cu caracter universal, cu experiență în deschiderea operațiilor de comerț exterior.

• BANCOREX este cea mai bine capitalizată bancă românească, cu participări de capital la bănci mixte din Paris, Londra, Milano, Frankfurt/Main, Cairo.

• BANCOREX dispune de o rețea de bănci corespondente în 190 de țări.

• BANCOREX a dezvoltat, într-o scurtă perioadă de timp, o rețea internă de peste 25 de sucursale, situate în București și în toată țara.

• BANCOREX este o prezență activă în cadrul comunității financiare-bancare internaționale: membru direct al Camerei Internaționale de Comerț de la Paris, membru SWIFT și VISA INTERNATIONAL.

22-24 Calea Victoriei, 70012

BUCHAREST — ROMANIA

Tel.: +40.1-312.71.71 și +40.1-614.91.92

Fax: +40.1-312.71.71 și +40.1-614.13.98

Tel.: +40.1-312.71.71 și +40.1-614.13.98

Tipărit în Curtea Veche S.R.L.

Tel.: +40.1-312.71.71 și +40.1-614.13.98

Tel./Fax: 311.18.17

I-au apărut de asemeni două ediții bilingve: *Peste zona interzisă/A travers la zone interdite*, 1984 (versiunea franceză de Annie Bentoiiu); *Peste zona interzisă/Across the forbidden zone*, 1985 (versiunea engleză de Dan Duțescu). • În 1995 i-a fost tipărit în Suedia volumul *Skärseldsberget* (Muntele-purgatoriu), într-o versiune semnată de Gabriela Melinescu, Agneta Pleijel și Dan Shafran. • Grupaje semnificative din poemele sale s-au publicat în reviste și antologii din: Elveția, Italia, Egipt, Franța, Austria, Irlanda, SUA. • La rîndul său a tradus, în colaborare, din poezia lui Hans Magnus Enzensberger, *Sfîrșitul bufnițelor*, 1974. • A semnat trei volume de eseuri și publicistică: *Vina tragică* (*Tragicii greci, Shakespeare, Dostoievski, Kafka*), 1978; *Călătorie spre mine însămi*, 1987 (Premiul Asociației Scriitorilor din București); *Crimă și moralitate*, 1993 (Premiul de Excelență al Centrului Cultural de la Slobozia; Premiul Uniunii Scriitorilor). • La 15 ianuarie 1996, în Catedrala Uspenia de la Botoșani, i-a fost decernat Marele Premiu Național „Mihai Eminescu” pentru întreaga activitate.

culegere și paginare
adisan computer srl

Tipărit la Curtea Veche S.R.L.
Telefon: 684 10 95/204, 147; 781 33 81
Tel./Fax: 311 18 17

COLECȚIA DE POEZIE ROMÂNEASCĂ

Istovitoare pentru întreaga națiune, iar pentru literatură sterile pînă la exasperare, deceniile imediat postbelice păreau să fi distrus speranța în posibilitățile limbajului artistic de-a reveni la propria lui vocație. Și totuși, după trecerea lor, în punctul de vîrf al uneia dintre cele mai grotești dictaturi, în care pînă și regula encomiastică a fost livrată unui primejdios și unanim prost gust, o mînă de poeți, unii din ei abia ieșiți din adolescență, au refăcut legăturile cu marea poezie românească, ridicîndu-se la înălțimile ei și întrecînd-o, adeseori, în puritate și îndrăzneală. Cum a fost posibil un asemenea miracol rămîne exegetului de mîine s-o deslușească. O certitudine, deocamdată, este că poeții acestei colecții au refuzat strict condiția ancilară, găsind mereu mijloacele de-a ieși în apărarea principiului estetic. Ei reprezintă o dovadă că virtutea spiritualității românești de a-și răscumpăra ceasurile de slăbiciune și amuțire este vie — și o garanție că poezia veacului viitor are cu adevărat pe ce se sprijini.